

4. PROFETIE EN TONGENTAAL

Inleiding

Elke keer als ik bijbelstudie geef over de gaven van de Geest, komt de vraag aan de orde wat nu eigenlijk onder profetie en tongentaal verstaan moet worden. Blijkbaar spreken deze beide gaven meer tot de verbeelding dan de andere gaven – uitgezonderd wellicht de gaven van genezing en bevrijding. Wie wel eens tijdens een samenkomst of conferentie profetieën of tongentaal heeft gehoord, kan zich bij deze aandacht wel iets voorstellen. Daarom wil ik in een aparte studie aandacht besteden aan deze beide gaven. Allereerst bespreek ik profetie en vervolgens tongentaal.

Profetie

In de voorgaande studies hebben we gezien dat het Gods verlangen is dat heel zijn volk werkelijk in staat zou zijn om God te dienen en lief te hebben. Daar bad Mozes al voor: “Legde de HEER zijn Geest maar op heel het volk! Profeteerde iedereen maar!” (Num.11:29). Aanleiding was dat zeventig oudsten de HG ontvingen en begonnen te profeteren (vs.25). Joël 3:1 (NBG 2:28) voorspelt dat Gods verlangen eens werkelijkheid zal worden: “Ik zal mijn Geest uitgieten op al wat leeft. Jullie zonen en dochters zullen profeteren...”. Dit verlangen gaat in vervulling als op het Pinksterfeest de HG wordt uitgestort op de discipelen van Jezus en zij in vreemde talen de grote daden van God verkondigen (Hand.2:1-21). Als in Hand.19:1-7 leerlingen van Johannes de Doper tot geloof in Christus komen, ontvangen zij de HG en gaan profeteren (vs.6). Verder komen we in het NT de gave van profetie tegen in de gemeente van Christus (Rom.12:6; I Kor.12:10), en wordt gesproken over profeten, dat wil zeggen gelovigen die de gave van profetie hebben (Hand.11:27-28; 13:1; 21:9-10; I Kor.12:28-29; Ef.4:11). Paulus gaat in I Kor.14 uitgebreid in op profetie.

Velen denken bij profetie aan het voorspellen van de toekomst. Dat is ook te begrijpen, omdat vele profetieën in de bijbel voorspellingen over de toekomst zijn. Zo profeteert Jesaja over de komst van de Messias (9:1-6; 11:1-10; 52:13-53:12), en wordt het boek Openbaring, dat over de Grote Verdrukking gaat, een profetie genoemd (1:3). Hoewel toekomstvoorspellingen een belangrijk onderdeel uitmaken van profetieën, zijn profetieën méér dan voorspellingen alleen. Een profetie is in feite een bijzondere bekwaamheid die God aan een aantal gelovigen geeft, waardoor deze gelovigen in staat zijn om een boodschap van God voor de gemeente rechtstreeks van de HG te ontvangen en door te geven. Vooral dat doorgeven van Gods boodschap aan de mensen is wezenlijk; alleen dan spreken we van profetie. Deze boodschappen van God kunnen gelovigen ontvangen via gedachten, beelden, dromen en visioenen. Op deze manieren hebben de profeten hun boodschap van God ontvangen. De apostel Johannes ontving de boodschap van Openbaring in een aantal visioenen (Opb.4:1-2). Vaak wordt ook de uitdrukking ‘het woord van de Heer kwam tot mij’ gebruikt bij de profeten (I Sam.15:10; I Kon.19:9-10; Jes.38:4). Dit betekent dan vaak dat God zijn boodschap aan de profeet via innerlijke gedachten of een hoorbare stem duidelijk maakte.

Eigenlijk kan de bijbel één grote profetie van God worden genoemd. De Joden noemen de bijbel de ‘stem’ van God. God spreekt door de bijbel tot zijn volk en gemeente. In feite hebben we genoeg aan de bijbel als richtsnoer voor ons geloof en leven. De Beginselverklaring van de Bond van VEG zegt: “Op alle betamelijke vragen vinden we in de Schrift het passende antwoord. Blijvende bij de bijbel alleen, de bijbel geheel en naar dat woord handelende, vinden we alles wat we behoeven”. Er zijn daarom gelovigen die beweren dat de gave van profetie nu niet meer voorkomt. Deze gave was nodig in de tijd dat de bijbel

nog niet (geheel) geschreven was. Maar nadat de bijbel voltooid was, waren profetieën, waarin God tot zijn volk sprak, niet meer nodig.

Het feit dat profetieën nu niet meer zouden voorkomen, baseert men op I Kor.13:8-10. Het volmaakte, waar vs.10 over spreekt, duidt dan op de voltooiing van de bijbel. Dat is echter een onjuiste uitleg, omdat het volmaakte duidt op de wederkomst van Christus (vs.12). Pas bij de wederkomst zullen de profetieën (en tongentaal) verdwijnen. Dat betekent dat profetieën (en tongentaal) nog steeds voorkomen. Maar waarom zouden profetieën nu nog voorkomen, ook al hebben wij de bijbel, waarin God tot ons spreekt?

Om dat te ontdekken, gaan we na wat de bijbel zegt over het doel van profetieën. Een profetie is een boodschap van God voor zijn volk. Het doel van deze profetieën is om de gemeente op te bouwen, te bemoedigen en te vermanen/vertroosten (I Kor.14:3). Enkele voorbeelden van profetieën vinden we in de bijbel zelf: Hand.11:27-30; 13:1-3; 21:10-14. Deze profetieën geven gerichte informatie aan de gelovigen om daarnaar te handelen. Een andere vorm van gerichte informatie vinden we in I Kor.14:24-25. In een profetie kan een heimelijke zonde in de openbaarheid worden gebracht, waardoor de persoon in kwestie tot bekering kan komen. Een eigentijds voorbeeld van een soortgelijke profetie is het volgende verhaal: tijdens een profetie uitgesproken in een kerkdienst werd gezegd dat er een man in de kerk was die zojuist zijn vrouw en kinderen had verlaten (niemand kon dat weten, want de man was onbekend), maar dat God hem op het hart drukte om naar zijn vrouw en kinderen terug te keren en te leren leven volgens Gods geboden. Die man was zó getroffen dat hij na de kerkdienst naar voren kwam, zijn leven aan Christus gaf en zijn relatie met zijn vrouw en kinderen volkomen herstelde. Dit soort gerichte informatie over actuele zaken zul je niet in de bijbel aantreffen. Daarom zijn profetieën van belang voor de opbouw, vermaning en bemoediging van de gelovigen. God kan door profetieën ook vandaag heel concreet zijn gemeente opbouwen, vermanen en bemoedigen.

Ook al spreekt God door profetieën, toch moeten alle profetieën worden getoetst (I Kor.14:29; I Thess.5:19-21). Profetieën zijn namelijk openbaringen van God, maar door mensen uitgesproken. En daarin spreken de stijl en woordkeus van de profeet en zelfs zijn mogelijke interpretatie van de openbaring door. Zo had de profeet Agabus een profetie gekregen dat Paulus zou worden gevangengenomen door de Romeinen, hetgeen ook is gebeurd (Hand.21:11). Maar hoewel het klopt dat Paulus werd gevangengenomen, waren het niet de Joden die Paulus vastbonden, maar de Romeinen zelf (vs.33). Misschien had hij in een beeld of visioen van God Paulus vastgebonden gezien, omringd door Joden, en heeft zo geïnterpreteerd dat Paulus door de Joden was vastgebonden. Zo kreeg een voorganger eens een profetie in de vorm van een beeld, waarin hij een zwangere vrouw zag. Hij vertelde dit aan de desbetreffende vrouw, maar legde dit uit als zou God een nieuwe bediening voor haar hebben. In werkelijkheid bleek ze echt zwanger te zijn. Het beeld klopte wel, maar de interpretatie niet.

Er zijn drie toetsstenen om te zien of een profetie blijkt te kloppen: in de eerste plaats moet de profetie uitkomen; in de tweede plaats moet de profetie opbouwend, vermanend of bemoedigend zijn; en in de derde plaats mag de profetie niet in strijd zijn met de bijbel. Als profetieën niet voldoen aan deze toetsstenen, moeten ze worden verworpen. Dan blijken de profetieën niet voort te komen uit God, maar uit de gedachten van de profeet zelf. Daarom is het beter als profeten de openbaringen niet verwoorden als 'De Heer zegt...', maar 'Ik denk dat de Heer de volgende boodschap heeft...'. Ook kan men altijd vragen aan de Heer of Hij de boodschap wil bevestigen, - door bijvoorbeeld een nieuwe openbaring -, om te ontdekken of deze profetie werkelijk van God is.

Paulus zegt dat gelovigen mogen streven naar de gave van profetie (I Kor.14:1), en dat er zelfs meerderen mogen profeteren tijdens samenkomsten (I Kor.14:29-33). Maar als iemand een openbaring van God ontvangt, moeten de anderen zwijgen om te profeteren. Kennelijk bevatten niet alle profetieën openbaringen. Profetieën kunnen namelijk ook bestaan uit bijbelteksten met een korte en algemene vermaning of bemoediging. Wie regelmatig profetieën heeft gehoord, zal dat herkennen.

Ook kunnen profetieën bestaan uit lofprijzingen en dankzeggingen. Denk aan de leerlingen van Johannes de Doper (Hand.19:6) en aan Zacharias (Luc.1:67-79). Hoewel we allemaal mogen streven naar de gave van profetie, zal niet iedereen die gave ontvangen. Toch komt deze gave wellicht meer voor dan we vaak denken en zijn we er meer vertrouwd mee dan we vaak vermoeden. Wie heeft nooit de innerlijke aandrang gevoeld of daarover gehoord om bijvoorbeeld specifiek te bidden voor een zendeling of een ernstige zieke en dat meedeelde aan anderen? Dan blijkt achteraf dat juist op dat moment het gebed zo hard nodig was. Is dat geen profetie?

Eigenlijk is de gave van profetie heel bijzonder, omdat God rechtstreeks spreekt tot de gemeente, en ons vervult met ontzag voor God.

Tongentaal

Naast profetie komen we ook tongentaal of glossolalie tegen. De gave van tongentaal is een bijzondere bekwaamheid die God aan een aantal gelovigen geeft, waardoor ze in staat zijn met God in een andere taal te spreken, die ze nooit geleerd hebben en/of een boodschap van God te ontvangen en deze aan de gemeente door te geven in een taal die ze nooit geleerd hebben. Tongentaal komen we een aantal keren tegen in het NT. Jezus zegt in Mc.16:17 dat de gelovigen in nieuwe tongen of onbekende talen zullen spreken. Tijdens de uitstorting van de HG met Pinksteren ontvangen de discipelen tongen waarmee ze in andere talen spreken over Gods grote daden. Op nog twee andere plaatsen in Handelingen wordt gesproken over tongentaal of klanktaal: Hand.10:46 en 19:6. De enige plaats waar nog wordt gesproken over tongentaal is de eerste brief aan de Korintiërs. In I Kor.12:10, 28 en 30 wordt tongentaal een gave van de Geest genoemd; en met name in I Kor.14 gaat Paulus uitgebreid in op de betekenis van tongentaal, en dan in relatie met profetie.

Veel gelovigen weten eigenlijk niet zo goed raad met deze gave. Wat heb je aan een gave, waarvan je niet weet wat er gezegd wordt? Dat is ook de reactie van Paulus: I Kor.14:2, 9-11, 16, 23. Niet alleen voor buitenstaanders, maar ook voor onszelf willen we graag weten wat we zeggen. In de gemeente van Korinte spraken vele gelovigen in tongentaal, en men was er trots op dat men zo kon spreken, en de één nog mooier dan de ander. In plaats van nederigheid en dankbaarheid voor deze gave klonk trots en hoogmoed door bij het uiten van deze gave. Paulus stelt deze trots aan de kaak: “Al sprak ik de talen van alle mensen en die van de engelen – had ik de liefde niet, ik zou niet meer zijn dan een dreunende gong of een schelle cimbaal” (I Kor.13:1), en “Maar om in de gemeente anderen te onderwijzen, gebruik ik liever een paar begrijpelijke woorden dan ontelbaar veel in klanktaal” (I Kor.14:19). Hij perkt het spreken van tongen ook in (I Kor.14:27-28).

Toch schuift Paulus tongentaal niet opzij, integendeel: “Ik zou willen dat u allen in klanktaal kon spreken” (I Kor.14:5a), en “Ik dank God dat ik meer dan u allen de gave heb in klanktaal te spreken” (I Kor.14:18).

Wat is eigenlijk het belang van tongentaal?

God heeft de gave van tongentaal gegeven met twee doelen: enerzijds als een manier van gebed en aanbedding, en anderzijds als een openbaring van God.

Enkele keren lezen we in het NT dat, als gelovigen de gave van tongentaal ontvangen, deze gave wordt verbonden met lofprijzing (Hand.2:11b; 10:46). Tongentaal is dus God aanbidden in een andere taal. Om God te aanbidden en te danken gebruikten de christenen in Korinte ook tongentaal (I Kor.14:15-16). Paulus noemt zelfs de mogelijkheid om te zingen in tongentaal, een vorm van lofprijzing (zie ook Ef.5:18). Dat gezamenlijke spreken en zingen in tongen komt ook vandaag wel voor.

Soms wordt tongentaal ook gebruikt om bepaalde gebeden, bijvoorbeeld bij geestelijke strijd of intense nood, kracht bij te zetten. Je kunt het gevoel hebben dat woorden je dan tekortschieten. Je kunt dan tongentaal gebruiken, waarin God je als het ware die woorden geeft. Men baseert deze mogelijkheid wel op Rom.8:26-27.

Maar met tongentaal als een manier van gebed en aanbidding wordt de gemeente niet opgebouwd, omdat men de taal niet begrijpt. Het is alleen tot God gericht (I Kor.14:2) en alleen degene die in tongen spreekt, wordt opgebouwd (I Kor.14:4).

Daarom heeft Paulus liever dat de gemeente zich richt op de gave van profetie dan op de gave van tongentaal. Met profetie bouwt men de gemeente op, omdat in verstaanbare woorden wordt gesproken (I Kor.14:1-5).

God kan echter ook tongentaal gebruiken om een openbaring door te geven. Maar dan moet er wel uitleg zijn, dat wil zeggen dan moet de openbaring in een vreemde taal uitgesproken wel vertaald of uitgelegd worden (I Kor.14:27). Degene die uitlegt geeft, kan zowel degene zijn die in tongen spreekt (I Kor.14:13), als iemand anders in de samenkomst (I Kor.14:26-28). Als de openbaring in tongentaal wordt vertaald of uitgelegd, is ze in feite een profetie geworden. En dan wordt de gemeente opgebouwd (I Kor.14:5).

Wat voor soort talen wordt gesproken tijdens tongentaal? Dat kunnen bestaande talen zijn, zoals de discipelen in allerlei talen op het Pinksterfeest de mensen toespraken (Hand.2:7-11). Dat kunnen ook uitgestorven talen zijn. Zo komt Latijn wel eens voor als tongentaal, zonder dat de persoon in kwestie deze taal kent. Paulus spreekt in I Kor.13:1 immers over de talen van alle mensen. Maar volgens datzelfde vers kan tongentaal ook engelentalen bevatten. Verder is veel onderzoek gedaan naar tongentaal. Daaruit is gebleken dat veel tongentaal geen echte talen zijn, maar veeleer regelmatig terugkerende klanken, waar men niet de betekenis van de klanken kan achterhalen. Dat betekent niet, dat ze geen betekenis kunnen hebben. Immers God kan die klanken aan gelovigen geven, omdat Hij de betekenis weet. En voor God is dat toch voldoende? (Rom.8:26-27). Bovendien spreekt Paulus in I Kor.12:10 over ‘allerlei tongen’.

Waarom heeft God talen gegeven om te spreken terwijl we die niet verstaan? Misschien om ons aan te tonen dat onze wijsheid voor God in feite dwaasheid is. Paulus gaat in I Kor.1:18-2:16 uitgebreid in op wat voor de wereld wijsheid is voor God vaak dwaasheid is, en wat voor God wijsheid is, vaak voor de wereld dwaasheid is. Zo is het evangelie van het kruis van Jezus voor de wereld dwaasheid en moeilijk te aanvaarden (I Kor.1:21-25). Zou het spreken in tongen, hetgeen in veler ogen als dwaasheid kan worden bestempeld, juist niet een wijsheid van God zijn, en dat we juist in geloof mogen ontvangen? Ook al begrijpen we niet wat we zeggen, durven en kunnen we er dan toch op te vertrouwen dat we God met onze tongentaal aanbidden?

“Hoe onuitputtelijk zijn Gods rijkdom, wijsheid en kennis, hoe ondoorgrondelijk zijn oordelen en hoe onbegrijpelijk zijn wegen. Wie kent de gedachten van de Heer, wie was ooit zijn raadsman? Wie heeft hem iets gegeven dat door hem moest worden terugbetaald? Alles is uit hem ontstaan, alles is door hem geschapen, alles heeft in hem zijn doel. Hem komt de eer toe tot in eeuwigheid. Amen.” (Rom.11:33-36).